

Den økonomiske støtte til videreuddannelsen må være tilstrækkelig til at gøre det muligt for voksne erhvervsaktive med familie, bolig m.v. at påbegynde og gennemføre et selvvalgt uddannelsesstilbud. Særligt bør prioriteres de personer, som ikke hidtil har fået særlig stor andel i de uddannelsesstilbud, der er givet af samfundet.

Herved aktualiseres endvidere, at der må ske en udvidelse af de orlovsmuligheder, som allerede eksisterer bl.a. for visse grupper af offentligt ansatte og landmænd. Der bør sikres mulighed for, at voksne kan tage orlov fra arbejde for at deltage i undervisning for derefter at vende tilbage til deres tidligere job. Dette bør gradvis bringes til at omfatte alle arbejdstagere, såvel privat som offentligt ansatte samt selvstændige, især dem, som driver mindre virksomheder.

Endvidere må der gennemføres ordninger, efter hvilke arbejdsledige, som modtager dagpenge, i stedet kan få andel i fondens midler og derigennem drage nytte af uddannelsesstilbuddene, ligesom spørgsmålet om de ikke-erhvervsaktives muligheder for deltagelse må løses ved samme lejlighed.

En betydelig del af udgifterne til sådanne støtte- og orlovsordninger indvindes under de nuværende beskæftigelsesforhold ved besparelser i dagpenge m.m., idet ledige vil kunne ansættes i job, der forlades af uddannelsessøgende.

Den enkelte voksne får gennem muligheden for betalt uddannelsesorlov en reel større frihed, fordi uddannelsen ikke endeligt afgøres i de »normale« uddannelsesår. Samfundet får uddannelse til gengæld for dagpenge, og erhvervene får bedre kvalificeret arbejdskraft.

Forslaget til folketingsbeslutning forbinder dermed 2 fordringer:

1. Voksenundervisningen og folkeoplysningen må have en høj grad af frihed for at kunne udvikle sig i overensstemmelse med den voksne befolknings ønsker og samfundsforandringerne.
2. Der skal sættes ind for at reducere de sociale og økonomiske barrierer, som måtte vanskeliggøre deltagelse, og som forhindrer, at borgerne reel kan gøre brug af og frit vælge blandt de muligheder, der forefindes.

Der er ikke i beslutningsforslaget taget stilling til de økonomiske konsekvenser, som må vurderes og fastlægges, efterhånden som beslutningsforslagets enkelte punkter gennemføres ved lovgivning eller administrative beslutninger. Det forudsættes, at der i finansloven for 1985 tages højde for gennemførelsen af de første etaper af programmet. Det er dog forslagsstillernes opfattelse, at der må

blive tale om en gradvis udbygning afpasset efter de økonomiske muligheder.

I det følgende fremsættes bemærkninger til de enkelte punkter i beslutningsforslaget. Punkt 1 omhandler grundprincipperne for udviklingen. Punkt 2-4 beskriver virksomheden inden for voksenundervisningens og folkeoplysningens 3 hovedområder. Punkt 5 gør rede for, hvilke grupper der især bør prioriteres. Punkt 6 og 7 omhandler de økonomiske og arbejdsmæssige forudsætninger for deltagelse. Punkt 8 skildrer forsøgs- og udviklingsarbejdets rolle. Punkt 9 opstiller ønsker til lærernes forudsætninger. Punkt 10 beskæftiger sig med kompetencespørgsmålet.

Det bemærkes, at forslaget er en genfremsættelse af beslutningsforslag nr. B 30, folketingsåret 1983-84 (1. samling), se Folketingstidende 1983-84 (1. samling), forhandlingerne sp. 1955 og tillæg A sp. 1393, som var en uændret genfremsættelse af et i folketingsåret 1982-83 fremsat forslag, se Folketingstidende 1982-83, forhandlingerne sp. 6591 og 8858 samt tillæg A sp. 3441.

I det foreliggende forslag er der imidlertid foretaget visse ændringer i forhold til de tidligere fremsatte forslag. Foruden mindre rettelser flere steder er der især udarbejdet nye bemærkninger til punkterne 4 (om den erhvervsrettede voksenundervisning), 6 (om økonomisk støtte til deltagerne) samt 7 (orlov til deltagelse i voksenundervisning og folkeoplysning). For de tre punkter er formuleringerne i selve forslaget til folketingsbeslutning næsten de samme, mens der i bemærkningerne til de enkelte punkter er foretaget en nærmere uddybning.

Bemærkninger til

beslutningsforslagets enkelte punkter

Ad punkt 1

Som det er omtalt ovenfor i de generelle bemærkninger, er området vidtforenet og udviser en høj grad af mangfoldighed. Dette kan virke forstyrrende på en tankegang, som er præget af et mere traditionelt syn på uddannelsesplanlægning, men er imidlertid en konsekvens af:

- a. Den danske tradition for, at forskellige kredse af borgere skal kunne bedrive folkeoplysning og skolevirksomhed ud fra deres forskellige livssyn.
- b. Et kompliceret samfund i hastig forandring vil have overordentlig mange, hurtigt skiftende og delvis uforudsigelige behov for uddannelse af voksne.